

»Mladi za napredek Maribora 2017«

34. srečanje

KNJIGA ALI ZASLON

Raziskovalno področje: **KNJIŽEVNOST**

Raziskovalna naloga

PROSTOR ZA NALEPKO

Avtor: TAJA NATEK, SARA BARBIRIČ FRANK

Mentor: ZDENKA ŠTRUC

Šola: OŠ KAMNICA

Maribor, 2017

Kazalo vsebine

1	UVOD	1
1.1	Uvodna razmišljanja	1
1.2	Hipoteze	2
1.3	Metode dela	2
2	TEORETIČNA IZHODIŠČA	3
2.1	Branje.....	3
2.2	Zgodovina branja	3
2.3	Učinki branja	4
2.4	Razvoj branja	5
2.5	Pravice bralcev:	7
2.6	Kaj je medijska tehnologija?	8
2.7	Uporaba medijske tehnologije	9
2.8	Vpliv medijske tehnologije na bralca	11
2.9	Vpliv medijske tehnologije na razvoj otroka.....	12
2.10	Negativni vplivi	13
2.11	Pozitivni vplivi	14
3	ANALIZA RAZISKOVALNE NALOGE:	15
3.1	Rezultati ankete	15
4	RAZPRAVA	32
4.1	Sklepna razmišljanja.....	32
4.2	Interpretacija rezultatov	32
4.3	Sklep.....	33
5	VIRI IN LITERATURA :	34
6	PRILOGA	36

Kazalo slik

Slika 1: Značilne ikone socialnih omrežij (foto: avtor RN)	2
Slika 2: Klinopis	(Dostopno na:
http://www.gradbena.si/dijaki/1a/splet_rihter/suminbab3.html)	3
Slika 3: Knjige za različne starostne skupine (foto: avtor RN)	6
Slika 4: Stik otroka s knjigo (foto: avtor RN).....	7
Slika 5: Otroci se že v zgodnjem življenjskem obdobju srečujejo z medijsko tehnologijo (foto: avtor RN).....	9
Slika 6: Platnica proti zaslonu (foto: avtor RN).....	12
Slika 7: Motnje spanja otrok, zaradi medijske tehnologije (foto: avtor RN)	13
Slika 8: Najbolj priljubljeno socialno omrežje med učenci naše šole-youtube (foto: avtor RN)	31

Kazalo grafov

Graf 1: Anketiranci po spolu	15
Graf 2: Anketiranci po starosti	15
Graf 3: Priljubljenost dejavnosti	16
Graf 4: Priljubljenost branja med učenci.....	16
Graf 5: Priljubljenost branja po spolu (1-ne priljubljeno, 5-zelo priljubljeno)	17
Graf 6: Priljubljenost branja po starosti (1-ne priljubljeno, 5-zelo priljubljeno)	17
Graf 7: Priljubljenost branja po spolu	18
Graf 8: Priljubljenost branja po starosti	18
Graf 9: Kdaj so se učenci naučili brati?	18
Graf 10: Najbolj priljubljena literatura.....	19
Graf 11: Nimam časa za branje	19
Graf 12: Najbolj priljubljena literatura po spolu	19
Graf 13: Jeziki, v katerih učenci berejo.....	20
Graf 14: Nima časa za branje-po spolu	20
Graf 15: Vzroki za pomanjkanje časa za branje.....	21
Graf 16: Zakaj učenci berejo?	21
Graf 17: Najpogostejši čas branja	22
Graf 18: Povprečni čas branja	22
Graf 19: Povprečni čas branja po spolu	23
Graf 20: O prebrani knjigi se pogovarjajo	23
Graf 21: Kaj je prosti čas?.....	24
Graf 22: Preživljanje prostega časa.....	24
Graf 23: Najpogostejše preživljanje prostega časa po spolu.....	25
Graf 24: Čas za učenje	25
Graf 25: Kako si učenci popestrijo pisanje domače naloge	26
Graf 26: Pogostnost uporabe medijske tehnologije.....	26
Graf 27: Pogostnost uporabe medijske tehnologije po spolu	26
Graf 28: Pogostnost uporabe medijske tehnologije po starosti	27
Graf 29: posedovanje prenosnega telefona	27
Graf 30: Namen uporabe medijske tehnologije.....	27
Graf 31: Namen uporabe medijske tehnologije po spolu	28
Graf 32: Namen uporabe medijske tehnologije po spolu po starosti	28

Graf 33: Čas uporabe medijske tehnologije	29
Graf 34: Najpogosteje uporabljeno socialno omrežje	29
Graf 35: Najpogosteje uporabljena medijska tehnologija	30
Graf 36: Najpogosteje uporabljena medijska tehnologija po spolu	30
Graf 37: Kaj od naštetega naredijo učenci zjutraj, ko se zbudijo?	30
Graf 38: Kaj vse imajo učenci v sobi?	31

ZAHVALA

Zahvaljujeva se vsem učencem/anketirancem, saj bi brez njihove pomoči raziskovalno nalogo težko izpeljali. Zahvaljujeva se tudi bratom in sestram, ki so nama pomagali pri fotografijah, učitelju za računalništvo in za pomoč pri oblikovanju. Zahvaljujeva se čisto vsem, ki so na kakršenkoli način pomagali pri najini raziskovalni nalogi. Iskreno se zahvaljujeva tudi najini mentorici, ki je verjela v naju, naju veliko naučila, spodbujala in nama pomagala uresničiti ta podvig. Hvala vsem za spodbude ter pomoč.

POVZETEK

Prosti čas je namenjen predvsem zabavi, razvedrilu in počitku. Živimo pa v svetu, ki so ga zavzeli mediji in nam jemljejo vse več pozornosti. Posledično nam zmanjkuje časa za branje in uživanje ob branju.

V raziskovalni nalogi sva skušali ugotoviti, koliko 10 do 15 let stari otroci uporabljajo medijsko tehnologijo in koliko časa posvečajo branju. Zanimalo naju je, ali uporaba novih medijev izpodriva branje knjig.

Anketa je pokazala, da učenci naše šole radi berejo. Največ v slovenskem jeziku, polovica vprašanih pa bere tudi knjige v angleškem jeziku. Pravijo, da jim zmanjkuje časa za branje največkrat zaradi drugih obveznosti, ki jih imajo v popoldanskem času.

Izkazalo se je, da je branje bolj priljubljeno pri dekletih, fantje pa so vneti uporabniki medijske tehnologije.

Ugotovili smo, da navdušenje za branje z leti upada, da se večja uporaba medijske tehnologije. Iz pridobljenih podatkov lahko sklepamo, da izpostavljenost otrok medijski tehnologiji vpliva na pogostnost poseganja po čtivu in vodi k zmanjšanju branja.

1 UVOD

1.1 Uvodna razmišljanja

Opažava, da najini vrstniki veliko časa preživijo pred medijsko tehnologijo, hkrati pa se pritožujejo, da nimajo časa za branje in druge šolske obveznosti. Ugotavljava, da je branje pri učencih vedno manj priljubljeno. Nekateri starši in učitelji silijo otroke k branju. Svoj prosti čas pa mladi raje preživijo s telefoni v rokah in pred računalniki.

V zadnjem času se je v javnosti in tudi v strokovnih krogih povečala skrb za to, kako otroci preživljajo čas, ki ga namenjajo uporabi določene medijske tehnologije. Zavedamo se, da ta zmanjšuje čas, ki ga namenjajo branju in drugim ustvarjalnim dejavnostim. Prav je, da to potrošnjo razumemo, saj vpliva na otrokov socialni razvoj in tudi način razmišljanja. Vemo, da otroci drugače razumejo medijske vsebine kot odrasli. Otroci med 10. in 12. letom starosti začnejo razmišljati tudi abstraktno, vendar pa razvoj poteka pri vsakem posamezniku nekoliko drugače, zato je prav, da so odrasli seznanjeni z aktivnostmi, ki jih izvajajo njihovi otroci.

Sodobni čas je literaturi in branju precej nenaklonjen in izgublja bitko za pozornost z medijsko tehnologijo. Branje namreč ne prinaša hitrih odgovorov in informacij, kot to lahko nudi raznovrstna tehnologija. Samo branje za marsikoga ni lahkoten užitek ali razvedrilo, kot je to mogoče doseči ob gledanju televizije ali uporabi druge medijske tehnologije. Zaskrbljujoče je, ko opazamo, da se izgublja občutek za kulturno vrednost literature. Vse manj je tistih, ki ob branju resnično uživajo. Najdejo se taki, ki jih branje dolgočasi in se jim zdi škoda časa, ki ga porabljajo za to dejavnost. Pa vendar med našimi učenci najdemo navdušence za branje in celo »požiralce knjig«, ki se s prej navedenim nikakor ne bi strinjali.

Medijska tehnologija nas obdaja na vsakem koraku in je za mladega človeka nadvse vabljiva, zato posegajo po njej in jo vsak dan uporabljajo. Od strokovnjakov lahko slišimo tudi, da množična uporaba medijske tehnologije vpliva na socialni razvoj, na zaznavanje in spoznavanje okolja in družbe.

Zato je namen raziskovalne naloge ugotoviti, koliko časa učenci naše šole namenjajo branju, in koliko uporabi medijske tehnologije.

1.2 Hipoteze

- Dekleta in fantje enako radi berejo
- Z leti interes za branje pada
- Večina učencev pred medijsko tehnologijo preživi več kot dve uri na dan
- Fantje več časa preživijo pred medijsko tehnologijo kot dekleta.
- Uporaba telefona z leti narašča

Slika 1: Značilne ikone socialnih omrežij (foto: avtor RN)

1.3 Metode dela

- Proučevanje virov. Preučevali sva tiskane in elektronske vire o branju in uporabi medijske tehnologije, opredelili sva osnovne pojme in se seznanili z nekaterimi raziskavami s tega področja.
- Izhajajoč iz hipotez sva izdelali anketni vprašalnik, ki je bil zaprtega tipa. Anketiranje je bilo izvedeno v prvi polovici januarja 2017.
- Zbrane podatke sva analizirali in rezultate tudi grafično prikazali.

2 TEORETIČNA IZHODIŠČA

2.1 Branje

S spodbujanjem branja se srečujemo že od vrta pa skozi vsa leta šolanja. Namen vseh spodbujevalcev je razvijanje bralnega razumevanja, bralnih strategij in razvoj govornih sposobnosti. Različne dejavnosti se pojavljajo že v obdobju pred samostojnim branjem. Starši, učitelji in knjižničarji želijo otroke pritegniti k branju in razvijati veselje do knjig in branja. Branje naj bi bilo prijetna izkušnja, ki bi spremljala bralca vse življenje.

2.2 Zgodovina branja

Pisavo so izumili Sumerci v četrtem tisočletju pred našim štetjem imenovano klinopis. Omogočala jim je, da so lahko določene stvari – dogodke zabeležili. Pisava se je širila tudi med druge narode. V Evropo so prinesli pisavo Arabci, zato jo imenujemo arabska pisava, v resnici pa so jo Arabci k nam prinesli iz Indije.

Slika 2: Klinopis

(Dostopno na: http://www.gradbena.si/dijaki/1a/splet_rihter/suminbab3.html)

V srednjem veku je Johannes – Ivan Gutenberg izumil premične kovinske črke, ki so omogočale tisk. Ob izumu tiska se je začela širiti tudi izobraženost. Knjige so postale dostopne širšemu krogu ljudi. Kljub vsem izrednim znanstvenim dosežkom, je pisava in z njo knjiga največji dosežek človekovega izuma in njegovih ustvarjalnih možnosti.

S preučevanjem branja so se pričeli najprej ukvarjati v Nemčiji in Franciji v drugi polovici devetnajstega stoletja. Ukvarjali so se predvsem z zagotavljanjem značilnosti zaznavanja v

procesu branja, in sicer predvsem v povezavi z gibanjem oči pri branju. V začetku dvajsetega stoletja so pričeli raziskovati pojave povezane z branjem in zanimale so jih psihološke osnove branja nasploh. Po prvi svetovni vojni se je težišče preučevanja premaknilo z zaznavnih procesov na procese razumevanja pri branju in na uporabo različnih metod opismenjevanja.

Če ne bi bilo knjig, jih mladi rodovi ne bi brali in se tako izobraževali, in ne bi prišlo do številnih novih izumov. Narodi, ki tega koraka niso storili, in so svoja znanja predajali le po ustnem izročilu, so ostali na najnižjih razvojnih stopnjah in danes težko dohajajo razvitejše narode.

2.3 Učinki branja

Bralni proces ima na bralca številne učinke. Pri otroku pozitivno vpliva na razvoj jezika in pismenosti, kasneje na boljše razumevanje prebranega, vse to pa vpliva na dober šolski uspeh. Naša družba stremi k temu, da bi vsakdo čim prej postal dober samostojen bralec.

Branje v grobem delimo na šolsko in prostočasno. Šolsko branje je branje pri pouku. Prostočasno branje je vse branje, ki sega čez obveznosti do šole in je sproščeno, izbrano po okusu posameznika.

Bralec pa se na poti, ki se nikoli ne konča, srečuje s številnimi problemi. Otroci pravijo:

1. Sovražim branje

Za številne otroke je knjiga pošast. Nekateri za branje nimajo interesa ali zanimanja, kar je posledica šibkega spodbujanja k branju v zgodnjem življenjskem obdobju. V šoli se učenci učijo brati in črkovati, ne pa tudi ljubezni do branja. Vse bolj se večja uporaba interneta in druge medijske tehnologije, kar pa knjigo verjetno močno ogroža.

2. Ne da se mi brati

Domače branje je samostojno branje učencev doma. Nabor besedil je povezan s cilji književnega pouka in učnim načrtom. Za učence je to branje pogosto neprivlačno. Kadar učenci za domače branje dobijo poezijo, ki jih ne zanima in jo morajo prebrati, razvijajo odklonilen odnos do predpisanega čtiva. Učenci se težko lotijo branja tudi kadar je knjiga na pogled neprivlačna. Odklonilen odnos pa razvijejo tudi takrat, ko je vsebina doživljajsko odmaknjena in zapisana v zastarelem jeziku.

3. Nimam časa

Veliko učencev trdi, da za branje ne najdejo časa. Sprašujejo se, kje naj vzamejo čas za branje. Od gledanje televizije? Od druženja s prijatelji? Učenja? Veliko bralcev uporablja take izgovore. Vendar, če želiš brati, boš našel čas tudi za branje.

4. Silijo me, da berem

Številni poznavalci branja trdijo, da ni dobro, če postane branje prisila. S tem dobijo otroci še večji odpor do branja. Ko bo branje prijeten dogodek, bo otrok vzljubil knjigo in s časoma želel samostojno uživati ob branju. Nikogar ni mogoče prisiliti, da bi imel knjige rad.

5. Še sto strani

Ura je že pozna. Vsi že spijo, on pa še vedno bere in čaka da bo »muke konec«. Ker se nekaterim prej ne ljubi brati, berejo v zadnjem trenutku, da bi knjigo prebrali pravi čas.

Izkušnje bralcev kažejo na mnoge pozitivne učinke, ki jih branje prinaša. Poglejmo le nekatere:

- S pomočjo knjig si pridobivajo znanje, so bolj zdravi in tudi bolj »fit« (tudi ob branju namreč porabimo kalorije).
- Branje za 32% upočasni staranje možganov v kasnejši življenjski dobi. Starostniki, ki več berejo, zbolijo manjkrat kot tisti, ki ne berejo.
- Branje zmanjšuje stres in pozitivno vpliva na počutje.
- Branje krepi koncentracijo in naredi človeka bolj zanimivega.
- Knjige bogatijo domišljijo, ta vpliva na značaj in spodbuja razmišljanje.
- Ljudje, ki berejo si razvijajo vztrajnost.
- Branje vpliva na izboljšanje spomina, saj spodbuja razmišljanje med branjem in tudi po branju. Knjiga ali zgodba je eden izmed razlogov ki nam da misliti.
- Ob dobri knjigi se je mogoče tudi zabavati in koristno izrabiti prosti čas.

2.4 Razvoj branja

Otroci naj bi po mnenju Katarine Kesič Dimić (2010) brali več kot včasih, vendar ne le knjig, pač pa tudi s spleta. Tam iščejo podatke. Z branjem si bogatijo znanje in besedni zaklad.

Branja se učijo prav tako, kot vseh drugih dejavnosti, postopoma in z veliko vaje (tako kot pravi pregovor: vaja dela mojstra).

Najprej se naučijo izgovarjati črke, različne polglasnike in povezovanja besed. Zelo priporočljivo je, da otroci že v zgodnjem obdobju poslušajo druge, kako jim berejo pravljice. To je eden od pogojev, da bodo sami enkrat postali dobri bralci.

Slika 3: Knjige za različne starostne skupine (foto: avtor RN)

Vzporedno z branjem se razvija tudi pisava. Dobro je, da je otrok med odraščanjem obkrožen s slikanicami in drugimi knjigami. Otroci začnejo razvijati svoje bralne sposobnosti že kmalu po rojstvu, tako poslušajo različne besede, gledajo slikanice. Slikanice so zelo pomemben del razvoja saj vključujejo predvsem fotografije in ilustracije, ob katerih začne otrok spoznavati različne besede. Nekateri dojenčki ne kažejo zanimanja za branje, ampak to še ne pomeni, da ne bodo radi brali, morda le še ni pravi čas za to. Večina otrok je pripravljena za branje med četrtem in petim letom starosti. Nekateri otroci zelo zgodaj začnejo brati, nekateri pa se le delajo, da berejo in si zgodbo ob ilustracijah izmišljajo.

Ob branju/ poslušanju se otroci učijo besed in izgovorjave, k branju pa jih spodbudi tudi pogled na branje drugih. Otroci od 7 do 9 let začenjajo brati lažja besedila, ob težjih pa pridobivajo samozavest ter se začenjajo razvijati v samostojne bralce. Otroci berejo vse, kar

se da prebrati, igrajo se tudi družabne igre, ki vključujejo branje. Ob vsem tem razvijajo tudi domišljijo. Seznanjajo se s pesniškimi sredstvi kot so rime.

Otroci od 9 do 11 let po večini že tekoče berejo, kljub temu pa še vedno radi prisluhnejo, če jim kdo bere ali pripoveduje. Nekateri že izbirajo obsežnejše knjige, s katerimi si še bolj širijo besedni zaklad. Veliko otrok pa zanimajo tudi revije, ki so primerne njihovi starosti.

Otroci od 11 do 15 let so samostojni bralci, najboljši pa so tisti, ki branju posvečajo prosti čas. Knjige si izbirajo samostojno in poslušajo nasvete prijateljev. Ne redko si izbirajo zahtevne knjige. Tudi v šoli jih spodbujajo k literarnemu izražanju. Pogosto sami začnejo na glas brati mlajšim ali starejšim.

Razvoj bralca je odvisen od okoliščin, potreb in želja. Bralci imajo različne interese: nekdo raje bere romane, drugi stripe in tretji poezijo, četrti pa knjig ne želi brati. Otroci potrebujejo spodbudo ob razvijanju branja prav tako kot drugih dejavnostih.

Slika 4: Stik otroka s knjigo (foto: avtor RN)

2.5 Pravice bralcev:

- Da ne beremo
- Da preskakujemo strani
- Da knjige ne končamo
- Da ponovno beremo
- Da beremo karkoli
- Da »bovariziramo«
- Da beremo kjerkoli
- Da listamo po knjigah
- Da beremo na glas
- Da o prebranem molčimo

2.6 Kaj je medijska tehnologija?

Današnja družbo zaznamuje hitra rast in razvoj raznovrstne informacijske tehnologije. Po vsem dostopnem posegajo tudi mladi v že zelo zgodnjem obdobju. Trenutno dostopna medijska tehnologija našim učencem:

- Televizija

- Osebni računalnik

Kot že ime pove, je namenjen osebni uporabi. Uporablja ga večje število ljudi hkrati iz različnih lokacij. V primerjavi z tabličnimi in prenosnimi računalniki so ti že na pogled po velikosti večji, bolj nerodno jih je prenašati in potrebujejo več električne energije.

- Prenosni ali tablični računalnik

Uporabljajo ga tisti, ki imajo potrebo po prenašanju računalnika. Prenosni računalnik se od tabličnega razlikuje po tem, da za upravljanje uporabljamo tipkovnico in miško, medtem ko na tabličnem podatke vnašamo v napravo preko zaslona na dotik. Napravi nimata povezave z električnim omrežjem zato delujeta dokler drži baterija, potem pa je napravo potrebno spet priključiti v električno omrežje.

- Prenosne digitalne naprave

- Dlančnik

Je majhen računalnik, ki se preprosto poveže z mobilnimi telefoni. Že ime nam pove, je naprava v velikosti, ki se prilega v dlan. Imenujemo ga tudi osebni digitalni pomočnik.

- Mobilni telefon

Je prenosna elektronska naprava ki se uporablja za komunikacijo na daljavo. Mobilni telefon ima tudi druge funkcije kot so npr. fotografiranje, sporočila, alarmi, predvajanje zvoka,... Je izjemno koristen pripomoček brez katerega vključevanje v sodobno družbo ni mogoče.

- Pametni telefon

Je naprava nastala z združevanjem funkcionalnosti fotoaparata, dlančnika, telefona, kamere in računalnika. Pametni telefon uporablja za svoje delovanje sistem, ki je osnova za razvoj aplikacij.

(ITdesk.info)

Slika 5: Otroci se že v zgodnjem življenjskem obdobju srečujejo z medijsko tehnologijo
(foto: avtor RN)

2.7 Uporaba medijske tehnologije

Medijska tehnologija se uporablja za:

- Izobraževanje
- Komunikacijo na daljavo
- Sporočila
- Družabne stike
- Iskanje informacij
- Zabavo

TEHNOLOGIJA IN FIZIČNA PRIPRAVLJENOST

Raziskave kažejo na to, da je količina časa, ki ga otroci preživijo pred televizorjem, DVD, računalniškimi zasloni in na internetu, povezana s pomembnimi, merljivimi biološkimi spremembami v njihovih telesih in možganih, ki bi lahko imele pomembne zdravstvene posledice.

Pogosta izpostavljenost otrok televiziji do drugega leta starosti, lahko kasneje v življenju vpliva na učni uspeh. Izpostavljenost otrok televiziji do četrtega leta lahko zavira razvoj hormonov. Prav tako so tudi raziskave pokazale, da tisti fantje, ki med tednom preživijo za telefoni, računalniki in televizijami imajo večje možnosti da zbolijo z diabetesom in kardiovaskularne bolezni-bolezni srca in ožilja. Prisotna je tudi večja debelost in padanje kondicije.

Pretirano gledanje televizije lahko pokvari našo naravno povezavo med apetitom in hranjenjem.

Raziskave so pokazale tudi krajše obdobje življenja zaradi težav s srcem in drugih vzrokov. Fizična pripravljenost upada. Manjša se moč rok zaradi majhne obremenitve. Telo otrok je sestavljeno iz več maščob in manj mišic. Prisotne so pa tudi motnje spanja in pozornosti, nemirnost, nestrpnost, slabši učni uspeh. Elektronske naprave pa zamenjajo učenje, branje, druženje s prijatelji, manj druženja z družinski člani.

Vpliva tudi na samomore in odvisnost.

Medijska tehnologija nudi otrokom zabavo, prikrajša pa jih za kvalitetno izrabo prostega časa. Količina časa, ki ga otroci preživijo zaslone je postala zelo zaskrbljujoča. Odvisnost od naprav pripomore k številnim zdravstvenim težavam.

Medijska tehnologija vpliva na bralca negativno. Prosti čas vse bolj posvečamo tehnologiji in vse manj klasičnemu branju. Gledanje televizije pri otrocih do 3 let škodljivo vpliva na bralno znanje.

Kar je nekoč veljalo za televizijo – namreč, da otrokom skoraj ne moremo preprečiti, da bi jo gledali, če ne doma, pa kje drugje – danes še toliko bolj velja za mobilne tehnologije. Tehnološki napredek je neustavljiv, otroci pa so privlačna ciljna skupina. Od odraslih je odvisno, kakšen bo otrokov odnos do spleta, aplikacij, nosilcev. Otroke je potrebno redno obveščati o tehnologijah in pravilih, ki se jih je treba čim bolj držati.

Strokovnjaki svetujejo- okvirne časovne omejitve za uporabo medijske tehnologije so:

- 3–7 let: 0,5–1 ure na dan
- 7–12 let: 1 uro
- 12–15 let: 1,5 ure
- Nad 16 let: 2 uri

- Starši otrokom ne bi smeli dovoliti, da imajo v svojih sobah zaslonsko tehnologijo. Če v otrokovo sobo namestite hladilnik, bo več jedel, če mu daste zaslon, bo več gledal.
- Starše bi morali spodbujati, da nadzirajo, koliko časa preživijo njihovi otroci pri računalniških igrinah.
- V zgodnjem otroštvu bi morale obstajati nevtralno obdobje, ko bi bil otrokov razvoj varovan pred prezgodnjim izpostavljanjem zaslonski tehnologiji.
- Do tretjega leta starosti otroka bi morali odložiti oziroma do skrajnosti zmanjšati količino gledanja ekranov.
- V paketih, ki jih mlade družine prejmejo ob rojstvu otroka, bi materam morali dati tudi napotke glede gledanja televizije za dojenčke in majhne otroke.
- Jasli in vrtci bi morali glede tega ozaveščati starše, kot je to v Belgiji.
- Kot vodilo bi moralo veljati, da naj otroci preživijo dosti več časa v resničnem svetu, kot ga preživijo v virtualnem.
- Šole bi morale zavzeti svoje stališče glede časa, ki ga naj otroci preživijo pred ekranom, tako v šoli, kot izven nje in s tem seznaniti učence in starše.

2.8 Vpliv medijske tehnologije na bralca

Medijsko tehnologija na bralca vpliva negativno. Prosti čas raje posvečajo tehnologiji kot branju.

Slika 6: Platnica proti zaslonu (foto: avtor RN)

2.9 Vpliv medijske tehnologije na razvoj otroka

Aric Sigman (2013) pravi, da otroci danes preživijo več časa pred televizijo kot v šoli, v Evropi pa mladostniki do 18. leta preživijo pred zasloni 4 leta po 24 ur. Število za čas, ki ga otroci porabijo z posedanjem pred zasloni je je zastrašujoča, kar pa naj bi imelo tudi zdravstvene posledice saj medijska tehnologija vpliva na delovanje možganov.

Nekateri zagovorniki medijske tehnologije pa menijo, da bi se morali otroci že zgodaj srečati z medijsko tehnologijo saj je življenje brez tehnologije danes res že skoraj nemogoče in naj bi jo vsi morali danes že znati uporabljati, čeprav pa ni nobenih dokazov da bi se otroci morali z medijsko tehnologijo srečati že zgodaj. Če otroke nekaj zanima to še ne pomeni, da je to zanje primerno, otroci se bodo prav tako lahko naučili uporabljati medijsko tehnologijo v kasnejšem življenjskem obdobju.

V zadnjih 20 letih so družabni stiki upadali, medtem ko so kontakti z medijsko tehnologijo naraščali. Otroci v Veliki Britaniji v starosti med 11. in 15. letom, preživijo pred zaslonom 55 % svojega budnega časa, 7,5 ur dnevno, sedem dni v tednu, kar pomeni 40 % povečanje v enem desetletju.

Evropsko povprečje časa, preživetega pred zasloni, je nekje med štirimi in osmimi urami na dan. Severne države težijo k večjemu številu ur, južne pa k manjšemu. Toda eno je jasno: danes imajo otroci na razpolago več zaslonov in preživijo več časa pred televizijo, računalniki, na internetu.

Ni presenetljivo, da otroci zaradi dolgih ur sedenja, namesto tekanja naokoli, nimajo kondicije. Raziskave vse bolj kažejo, da je sedenje pred zasloni neodvisni in pomembni povzročitelj debelosti pri otrocih.

Raziskovalci trdijo, da povzroča medijska tehnologija tolstost.

Slika 7: Motnje spanja otrok, zaradi medijske tehnologije (foto: avtor RN)

Te ugotovitve so se pojavile v času, ko 75 % ljudi v Veliki Britaniji večerja pred televizijo. Pred televizijo pa ne večerjajo le Britanci pač pa tudi ljudje iz drugih koncev Evrope, sveta in prav tako prebivalci Slovenije.

Veliko dokazov je tudi, da otroci danes manj spijo, kot so prejšnje generacije in imajo več težav s spanjem. Pri različnih starostnih skupinah, vse od dojenčka do odraslih, so odkrili pomembno zvezo med izpostavljenostjo televiziji in težavami s spanjem.

Pa vendar medijska tehnologija nima le negativnih vplivov pač pa tudi pozitivne. Saj smo preko medijev vsi seznanjeni z svetom, lažje se sporazumevamo in si tudi na drug način širimo znanje.

2.10 Negativni vplivi

Mediji vplivajo na psihični in fizični razvoj otroka. Študije so pokazale, da pretirana uporaba medijev povzroči težave pri koncentraciji, v šoli, motnje spanca in prehranjevanja, ter debelost.

Razni računalniški efekti, ki so jih danes sposobni narediti tehniki lahko otroku dajo napačno predstavo o realnem svetu. Na primer, če nekoga povezi avto, se spremeni v palačinko, zato se je tudi že zgodilo da je otrok hotel, da ga povezi avto, ker se je tudi on sam želel spremeniti v palačinko.

Zaradi prekomernega uporabljanja neprimernih multimedijskih tehnologij, se otroci hitro privadijo na tako imenovani sedeči položaj, ki močno vpliva na fizično zdravje in gibčnost. Zaradi tega se otroci izogibajo igranju v naravi, kar posledično vpliva na zdravje, zaradi premajhne količine gibanja in svežega zraka.

2.11 Pozitivni vplivi

Ob pravilni izbiri računalniških iger in televizijskih oddaj ali risank otrok uporablja svojo domišljijo in logiko, ter jo tako izboljšuje.

Lahko se nauči sodobnih stvari o svetu, štetja, barv, ter tako postane bolj radoveden, ima željo po pridobivanju znanja.

Pomembno je, da starši omejujejo uporabo medijev in imajo nadzor nad uporabljenimi in gledano vsebino. Otrokom je treba dati vedeti, da to kar vidijo na ekranih ni vedno resnično. Otroci na svojem digitalnem potovanju potrebujejo spremstvo, zato je dejavnost staršev nujna.

Pogosto slišimo prisposodbo, ki ima svojo težo: živimo v času, ko otroka samega ne pustimo čez cesto; po spletu, ki je velik, temen gozd, pa lahko hodi povsem sam.

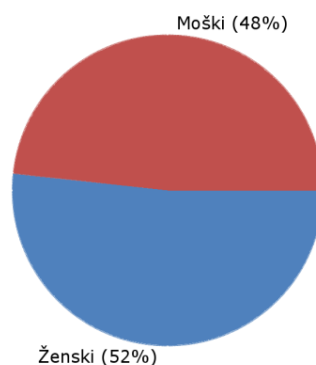
Želimo si, da bi bili otroci medijsko spretni in iznajdljivi. Nove tehnologije naj jim bodo v pomoč na vsakem koraku. Zdrav odnos pa naj gradijo skozi kakovostne medsebojne odnose, ki bodo prispevali k dobri samopodobi.

3 ANALIZA RAZISKOVALNE NALOGE:

3.1 Rezultati ankete

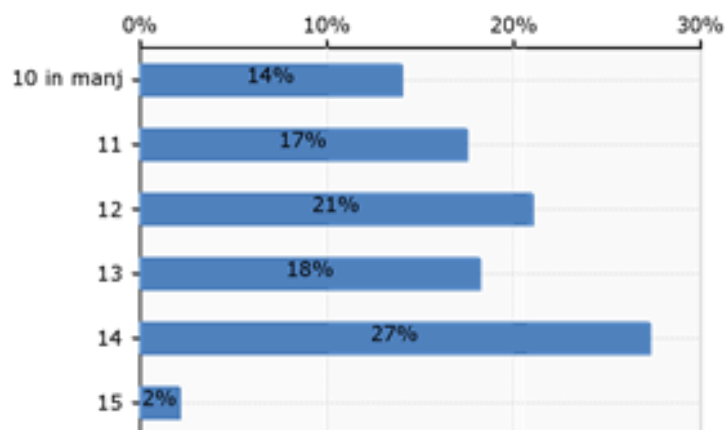
Za reprezentativni vzorec sva uporabili učence naše šole. V anketo sva vključili učence od 5. do 9. razreda. Anketa je bila anonimna in so jo anketiranci reševali samostojno. Anketo sva izvajali s pomočjo programa Ika spletne ankete. Skupaj je na vprašanja odgovarjalo 143 učencev.

Graf 1: Anketiranci po spolu

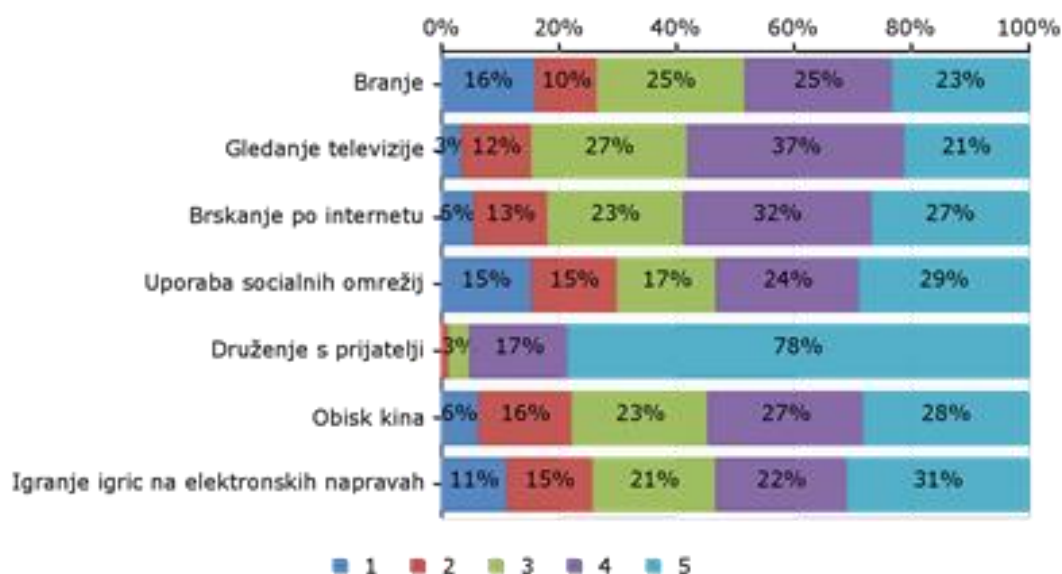
Anketo je reševalo 143 udeležencev. Od tega je bilo 74 žensk, kar predstavlja 52% ter 69 moških, kar predstavlja 48%. Meniva, da so anketiranci po spolu približno enako zastopani.

Graf 2: Anketiranci po starosti

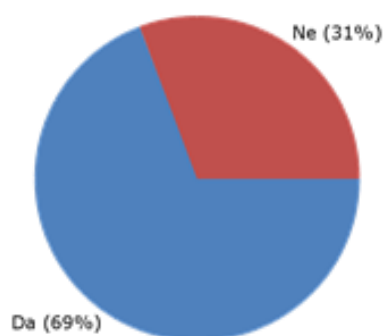
Anketiranci so bili učenci naše osnovne šole od 5. do 9. razreda. Najštevilčnejši so bili štirinajst letniki saj je deveti razred na naši šoli najštevilčnejši.

Graf 3: Priljubljenost dejavnosti

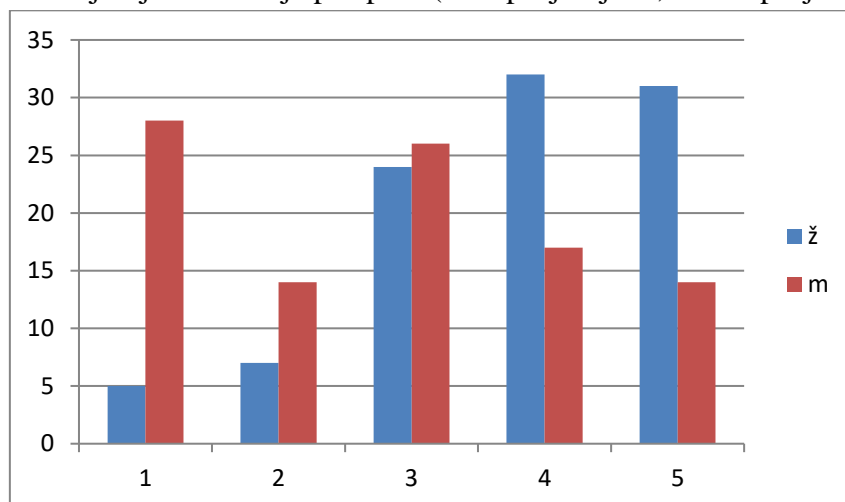
Pri tretjem vprašanju so učenci označili priljubljenost posamezne dejavnosti z oceno od 1 do 5 (1- ne priljubljeno do 5- zelo priljubljeno). 112 učencev ali 78% vseh anketirancev je označilo, da je druženje s prijatelji za njih zelo priljubljeno. Nihče od vprašanih pa ni druženje s prijatelji ocenil z 1, kar bi pomenilo, da je druženje za nekoga najmanj pomembno. Najnižji odstotek za najvišjo priljubljenost je dobila dejavnost gledanje televizije.

Graf 4: Priljubljenost branja med učenci

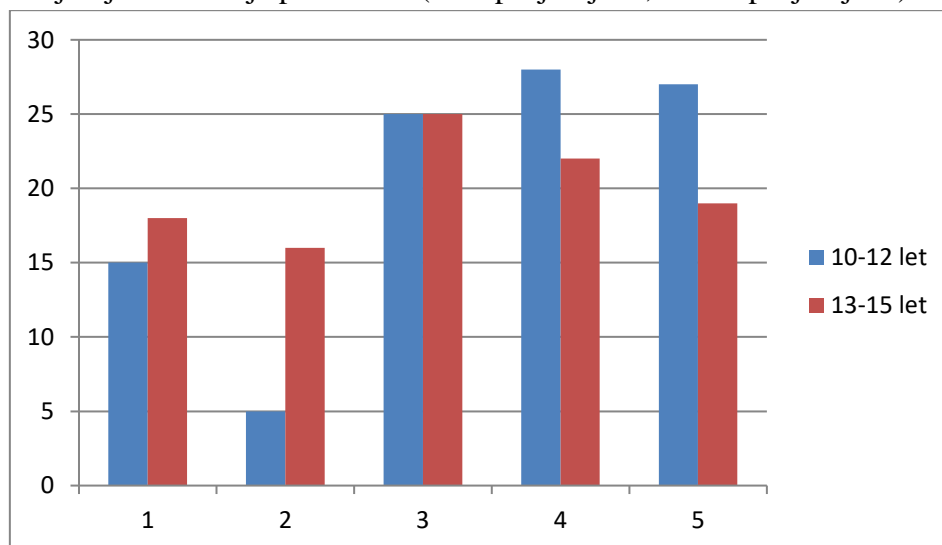
Kar 99 učencev oziroma 69% učencev je zatrdilo, da radi berejo, 44 učencev oziroma 38% pa ne posegajo radi po knjigah.

Graf 5: Priljubljenost branja po spolu (1-ne priljubljeno, 5-zelo priljubljeno)

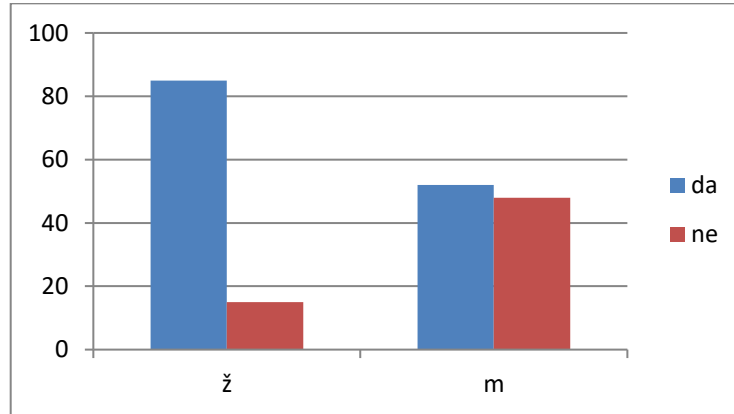
Med dekletimi je branje vidno bolj priljubljeno kot pri fantih. Največ fantov je branje označilo z oceno 1, kar pomeni, da branje zanje ni priljubljeno, med dekletimi pa z oceno 4.

Graf 6: Priljubljenost branja po starosti (1-ne priljubljeno, 5-zelo priljubljeno)

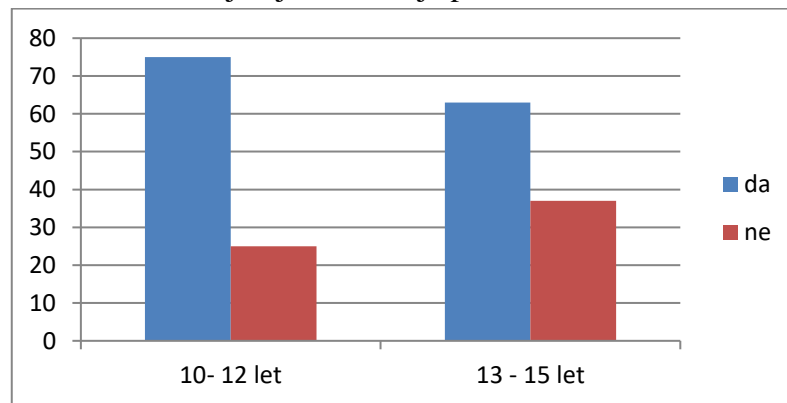
Branje je med učenci starimi 10-12 let bolj priljubljeno, kot med učenci starimi 13-15 let. Največ učencev od 10-12 let je branje označilo z oceno 4, največ starejših učencev od 13-15 let pa je branje označilo z oceno 3.

Graf 7: Priljubljenost branja po spolu

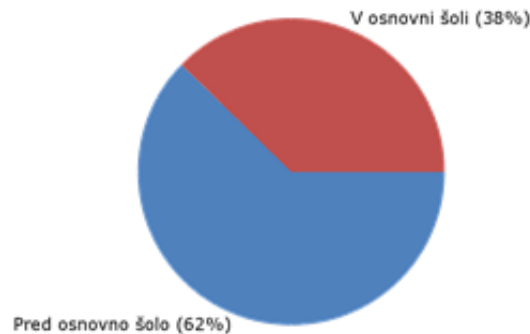
Pri dekletih je zelo očitno, da rade segajo po knjigah, saj jih je kar 85 % odgovorilo, da rade berejo. Pri fantih je pritrdilno odgovorilo 52 % vprašanih. 48 % vprašanih pa je odgovorilo, da nimajo radi branja.

Graf 8: Priljubljenost branja po starosti

Iz grafa je razvidno, da mlajši učenci raje prebirajo knjige, saj 75 % vprašanih odgovorilo pritrdilno, pri starejših pa je pritrdilno odgovorilo 63 %.

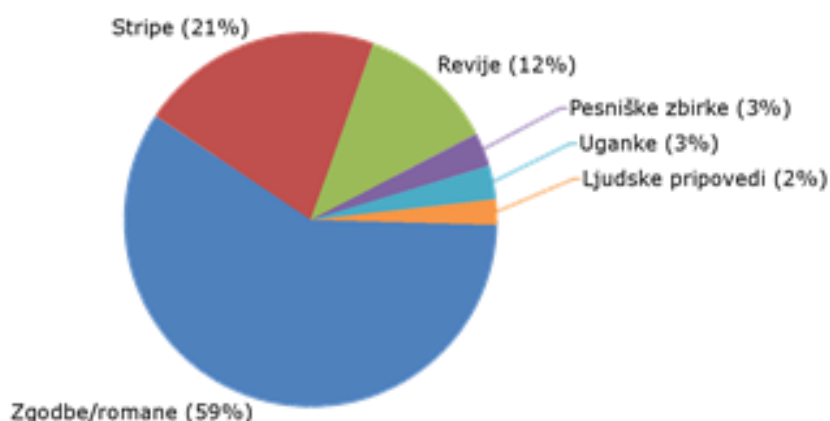
Graf 9: Kdaj so se učenci naučili brati?

V anketi je 89 učencev, oziroma 62%, zatrnilo, da so se naučili brati pred osnovno šolo, 54 oziroma 38% pa šele v osnovni šoli.

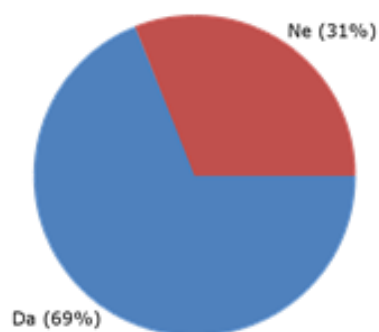

Graf 10: Najbolj priljubljena literatura

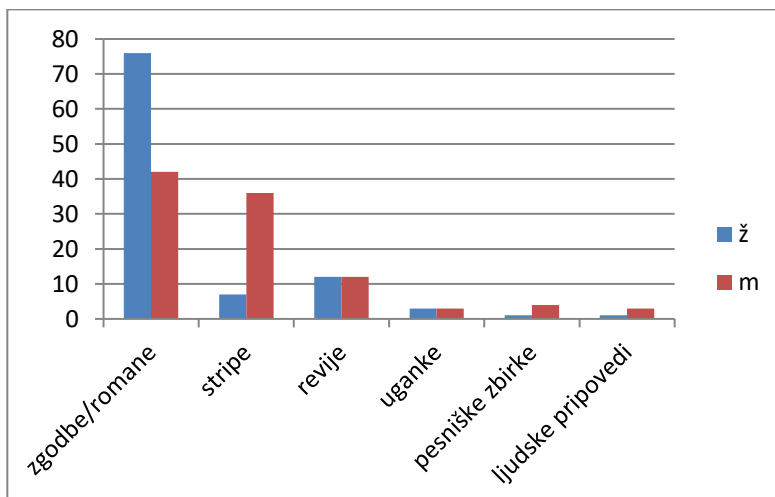
85 učencev oziroma 59% vseh anketirancev najraje posega po romanih ali zgodbah, priljubljeno pa je tudi branje stripov za katere se je odločilo 30 učencev ali 21% vseh vprašanih. Manj priljubljeno je branje revij saj se je za revije odločilo 17 učencev ali 12%.

Graf 11: Nimam časa za branje

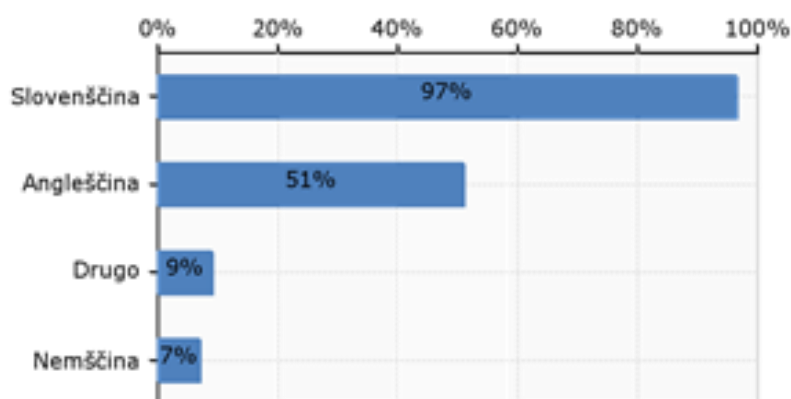
69% ali 98 učencev se sooča s težavo, da nimajo časa za branje. 31% ali 44 učencev pa takšnih težav nima.

Graf 12: Najbolj priljubljena literatura po spolu

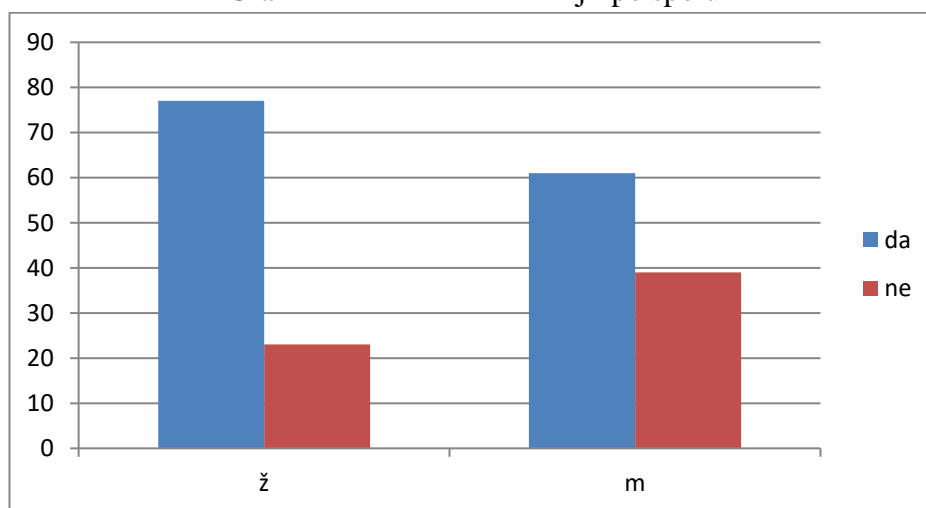
Deklice najraje posegajo po zgodbah in romanih. 36 % fantov in le 7% deklic je zatrnilo, da radi berejo stripe. Po revijah posega 12 % vprašanih deklic in 12 % vprašanih dečkov. Pesniške zbirke bere 1 % deklic in 4 n% dečkov, ljudske pripovedi pa 3 % dečkov in 1 % deklic.

Graf 13: Jeziki, v katerih učenci berejo

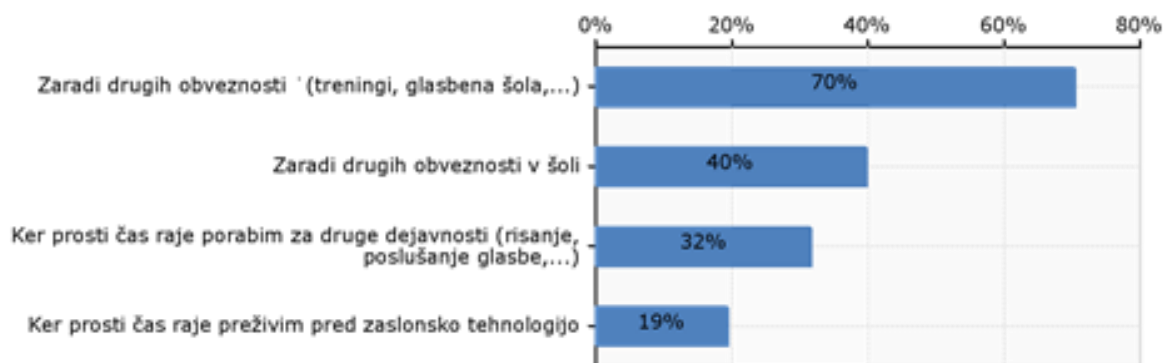
Pri 7. vprašanju je bilo možnih več odgovorov. Učenci naše šole ne berejo le v slovenščini pač pa tudi v drugih jezikih. Večina 97 % kar je 138 učencev izbere literaturo v slovenskem jeziku. Malo več kot polovica, 51 % ali 73 učencev, berejo tudi v angleščini. 7 % oziroma 10 učencev bere v nemščini. V drugem jeziku torej nobnemu od zgoraj naštetih pa bere 9 % ali 13 učencev.

Graf 14: Nima časa za branje-po spolu

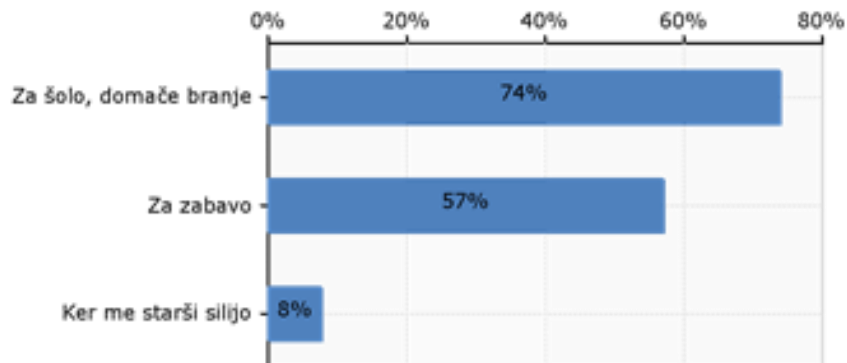
Dekleta in fantje se srečujejo s pomanjkanjem časa za branje. 77 % deklic in 61 % dečkov trdi, da se jim zgodi, da nimajo časa za branje.

Graf 15: Vzroki za pomanjkanje časa za branje

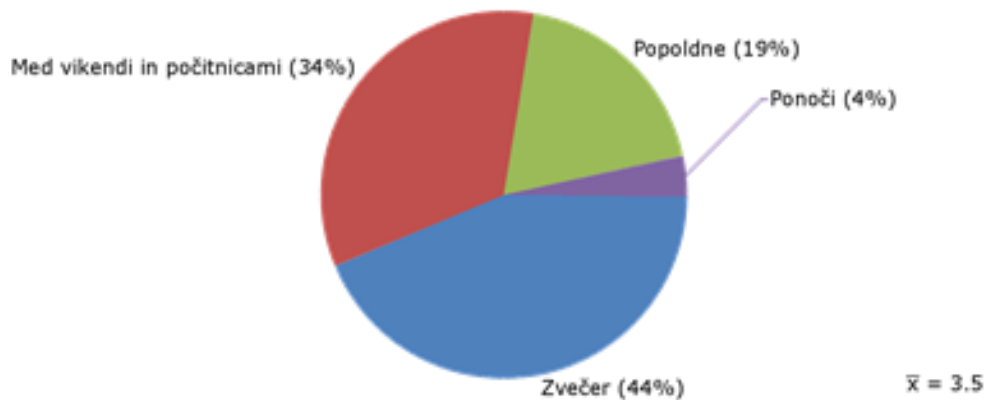
Pri 9. vprašanju je bilo možnih več odgovorov. Na to vprašanje so odgovarjali le učenci, ki se soočajo z pomanjkanjem časa za branje, torej tisti, ki so na 8. vprašanje odgovorili z da. Časa za branje zmanjka 69 učencem ali 70% vprašanih zaradi drugih obveznosti, kot so športni treningi in obiskovanje glasbene šole. 40% oziroma 39 učencem ne preostane časa za branje zaradi drugih obveznosti v šoli. 32% ali 31 učencev nima časa za branje ker svoj prosti čas raje posvetijo drugim dejavnostim, kot so ustvarjanje, poslušanje glasbe, risanje... 19% ali 19 učencev pa nima časa za branje, ker prosti čas raje porabijo za uporabo medijske tehnologije.

Graf 16: Zakaj učenci berejo?

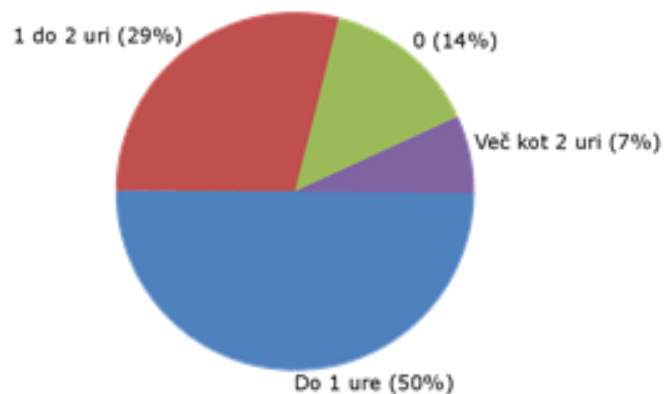
Pri tem vprašanju je bilo možnih več odgovorov, saj učenci lahko berejo iz različnih razlogov. Najpogosteje učenci berejo za šolo in sicer kar 74 % oziroma 105 učencev. Za zabavo bere več kot polovica vprašanih torej 57% ali 81 učencev. Starši silijo k branju 11 učencev ali 8% vprašanih.

Graf 17: Najpogostejši čas branja

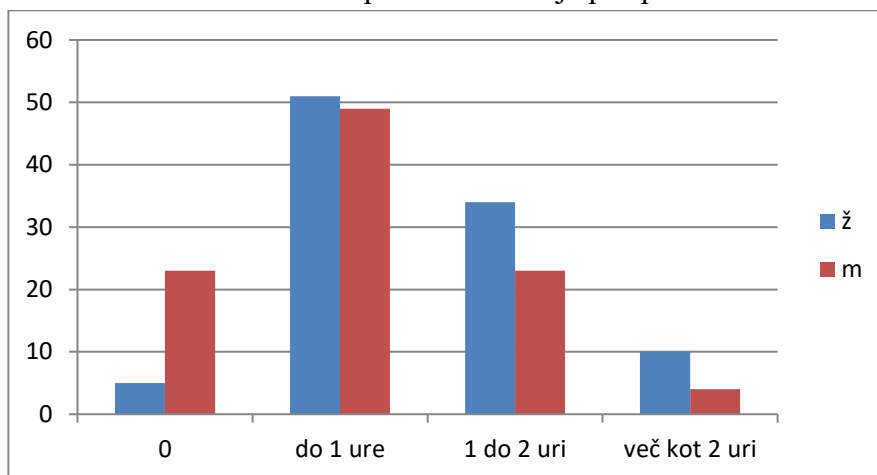
44 % oziroma 62 učencev bere zvečer. 34 % oziroma 48 učencev posegajo po knjigah med vikendi in počitnicami. 19 % bere popoldan, nekateri pa si vzamejo čas za branje ponoči.

Graf 18: Povprečni čas branja

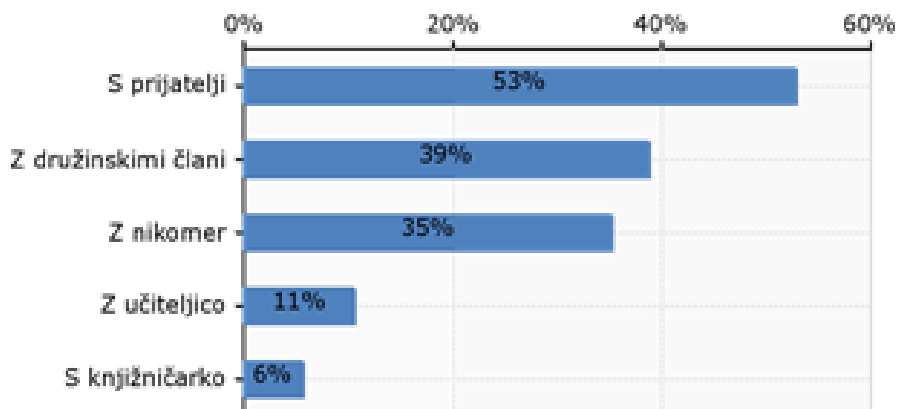
Polovica anketirancev, torej 50% ali 71 učencev, bere na dan povprečju do 1 ure. 29 % ali 41 učencev bere od 1-2 uri. Kar 14% ali 20 anketirancev v povprečju sploh ne bere. 7% ali 10 učencev pa si na dan vzame čas za branje več kot 2 uri.

Graf 19: Povprečni čas branja po spolu

Graf prikazuje, da si 23 % fantov in 5 % deklic ne vzame za branje nič časa. Do 1 uro na dan bere 51 % deklic in 49 % dečkov. 34 % deklet in 23% fantov bere 1-2 uri na dan. 10 % deklic in 4 % fantov bere več kot 2 uri na dan.

Graf 20: O prebrani knjigi se pogovarjajo

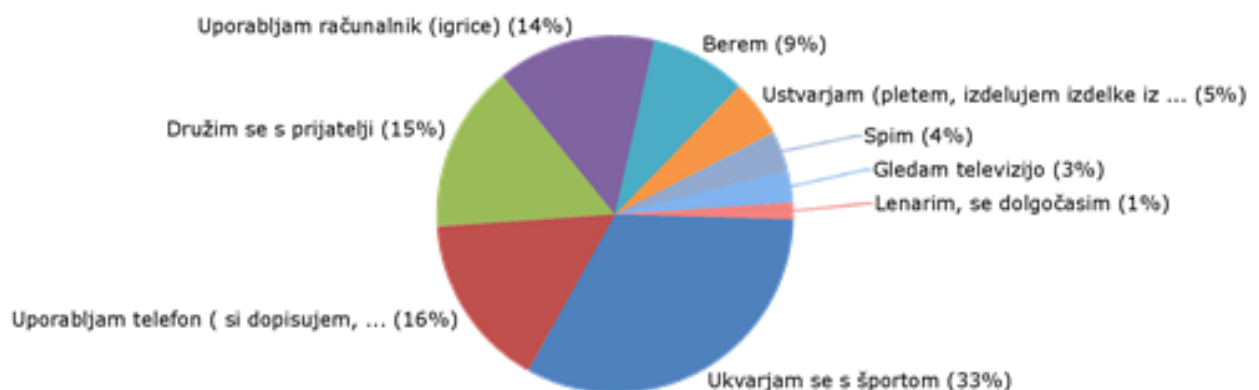
Pri 13. vprašanju je bilo možnih več odgovorov. Največ učencev 53 % torej 75 učencev se o knjigi pogovarja s prijatelji. 39 % ali 55 učencev se o knjigi raje pogovarja s svojimi družinskimi člani. 35 % ali 50 učencev raje prebrano zadrži zase in se o knjigi ne pogovarja z nikomer. 11 % ali 15 učencev se o prebrani knjigi pogovarja z učiteljico. Le 6 % ali 8 učencev se o knjigi pogovori s knjižničarko.

Graf 21: Kaj je prosti čas?

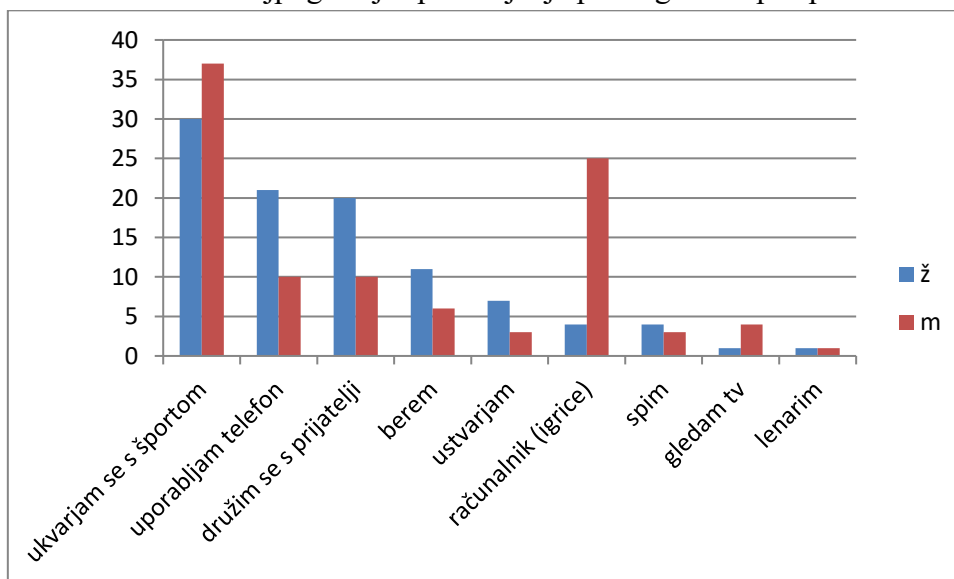
Pri tem vprašanju sva anketirance spraševali, kaj jim predstavlja prosti čas. Vsak je lahko izbral eno podano možnost. 37 % oziroma 51 učencev je odgovorilo, da njim prosti čas predstavlja čas za sprostitev. 27 % oziroma 38 učencev meni, da je prosti čas, čas za zabavo. 25 % ali 35 učencev je mnenja, da je prosti čas, čas brez kakršnih koli obveznosti. 10 % ali 14 učencem prosti čas predstavlja čas za počitek. 1 % oziroma 1 anketiranec pa je odgovoril na vprašanje z ne vem.

Graf 22: Preživljanje prostega časa

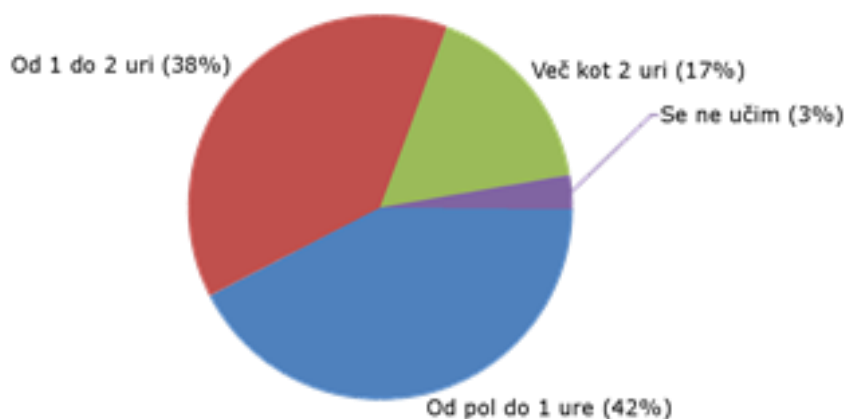
Največ učencev se v prostem času ukvarja s športom in sicer 33 % kar je 46 učencev. 16 %, učencev uporablja telefon. 15 % učencev se v prostem času družijo s prijatelji. 14% učencev uporablja računalnik z igrice. 12 učencev oziroma 9 % vprašanih v prostem času najraje bere. 5 % ali 7 učencev najraje ustvarja, 4 % ali 5 učencev si v prostem času najraje vzame čas za počitek, 3 % ali 4 učencev pa najraje gleda televizijo. Le 1 % torej 2 izmed vseh učencev lenarita ali se dolgočasita.

Graf 23: Najpogostejše preživljanje prostega časa po spolu

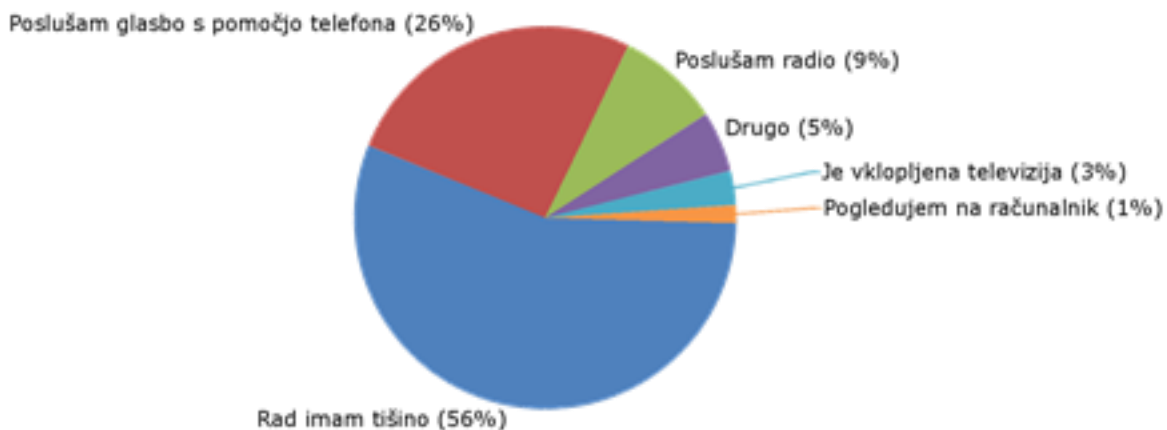
Pri obeh spolih je ukvarjanje s športom na prvem mestu, pri fantih v 37 %, pri dekletih v 30 %. S prijatelji se družijo 20 % deklic in 10 % fantov. Telefon uporablja 21 % deklic in 10 % dečkov. Za priložnostno dejavnost si branje izbere 11 % deklic in 6 % dečkov. Ustvarjalno preživlja čas 7 % deklic in 3 % dečkov. 25% fantov in le 4 % deklic uporablja računalnik za igranje igrice. V prostem času gleda televizor 1 % deklic in 4 % fantov; lenari pa 1 % deklic in 1 % dečkov.

Graf 24 : Čas za učenje

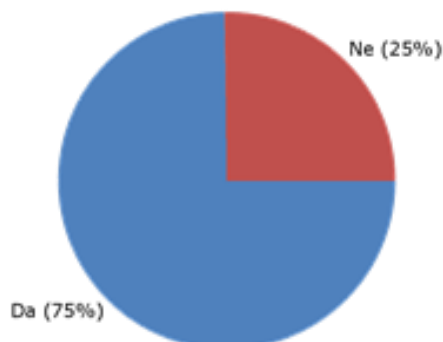
59 učencev, kar znaša 42 %, porabi za učenje pol do 1 ure na dan. 38 % ali 53 učencev porabi za učenje tudi od 1 do 2 uri na dan. 17 % ali 23 učencev porabi na dan več kot 2 uri za učenje. 4 učenci ali 3 % se ne učijo.

Graf 25: Kako si učenci popestrijo pisanje domače naloge

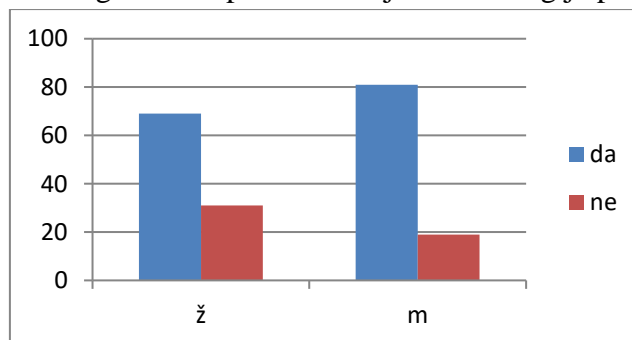
Domačo nalogo najraje opravlja v tišini 78 učencev oziroma 56 %. S pomočjo telefona si predvaja glasbo 36 učencev ali 26 %. 12 učencev ali 9 % posluša glasbo po radiu. Pri 3 % ali 4 učencih je med pisanjem domače naloge vklopljena televizija. 1 % vseh učencev torej 2 učenca med domačo nalogo pogledujeta na računalnik. 5 % ali 7 učencev pa med domačo nalogo ne počne nič od naštetega.

Graf 26: Pogostnost uporabe medijske tehnologije

Natanko tri četrtine torej 75 % ali 104 učenci medijsko tehnologijo uporabljajo pogosto. Ena četrtina ali 25 % ali 35 učencev pa medijske tehnologije ne uporabljajo pogosto.

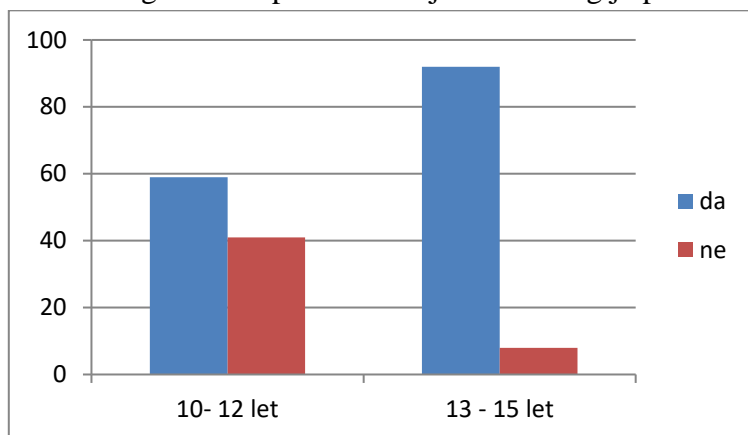
Graf 27: Pogostnost uporabe medijske tehnologije po spolu

69 % deklic in 81 % dečkov trdi, da pogosto uporabljajo medijsko tehnologijo.

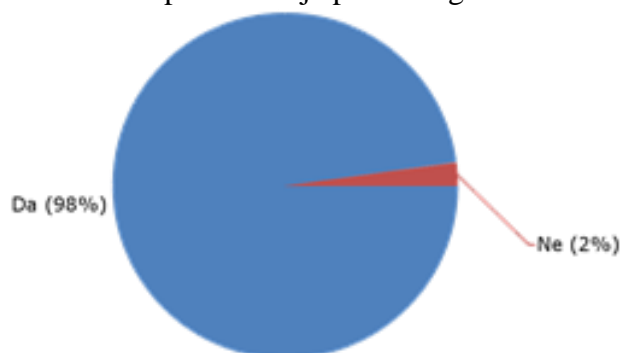

Graf 28: Pogostnost uporabe medijske tehnologije po starosti

Uporaba zaslonske tehnologije z leti izrazito narašča. Starejši učenci jo pogosto uporabljajo v kar 92 %, mlajši pa v 59 %.

Graf 29: posedovanje prenosnega telefona

136 učencev ali 98 % vprašanih ima svoj prenosni telefon, 2 % oziroma 3 učenci pa svojega prenosnega telefona nimajo.

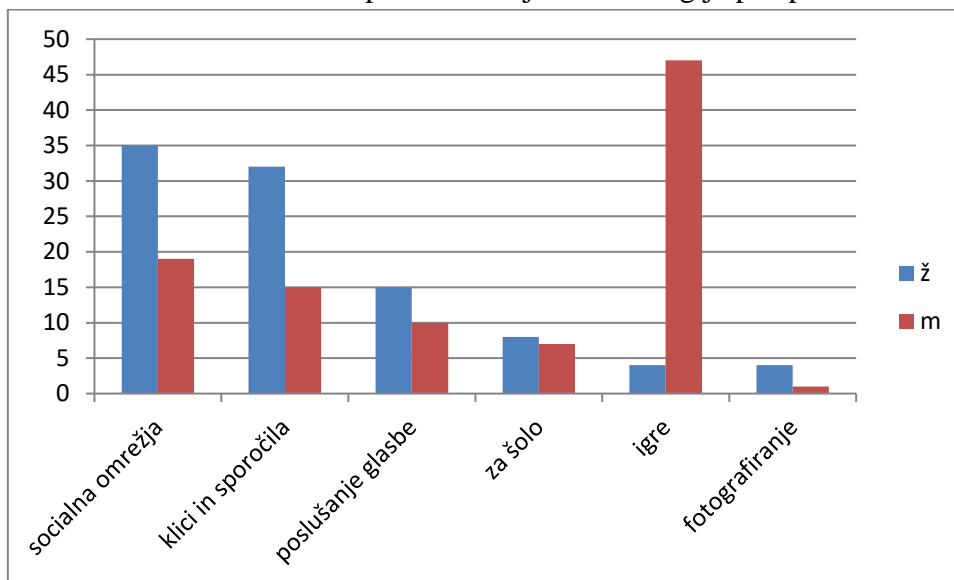
Graf 30: Namen uporabe medijske tehnologije

Pri 20. vprašanju sva anketirance spraševali, za kaj uporabljajo medijsko tehnologijo. Izbrali so si lahko samo eno možnost, ki zanje najbolj velja. 38 oseb ali 27 % vprašanih medijsko tehnologijo uporablja za socialna omrežja. 25 % ali 35 učencev jo uporablja za igranje iger,

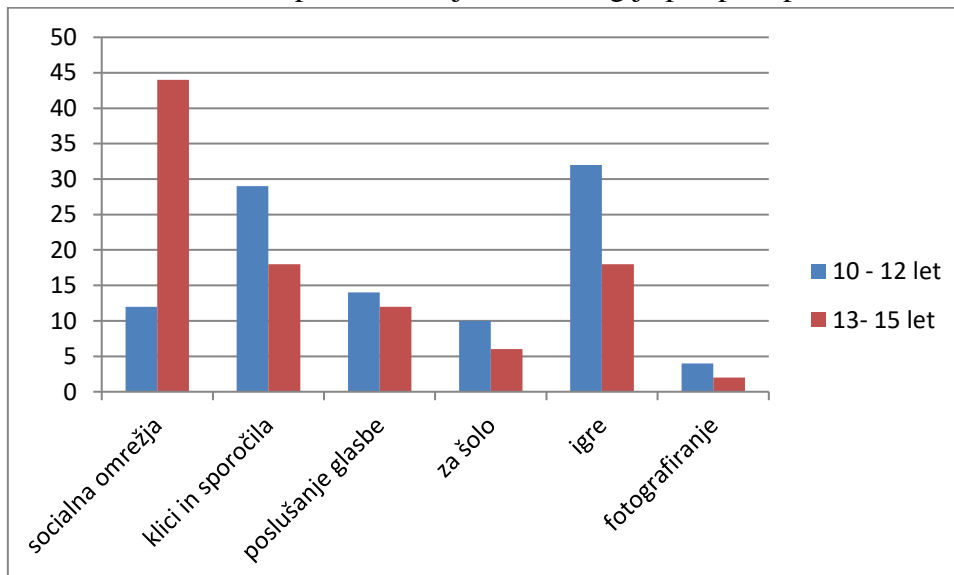
24 % ali 33 učencev pa uporablja medijsko tehnologijo za klice in sporočila. 13 % ali 18 učencev največ časa porabijo za poslušanje glasbe. Kar 8 % ali 11 anketirancev za medijsko tehnologijo največ preživi zaradi šolskih obveznosti. Le 3 % ali 4 anketiranci pa uporabljajo medijsko tehnologijo najpogosteje za fotografiranje.

Graf 31: Namen uporabe medijske tehnologije po spolu

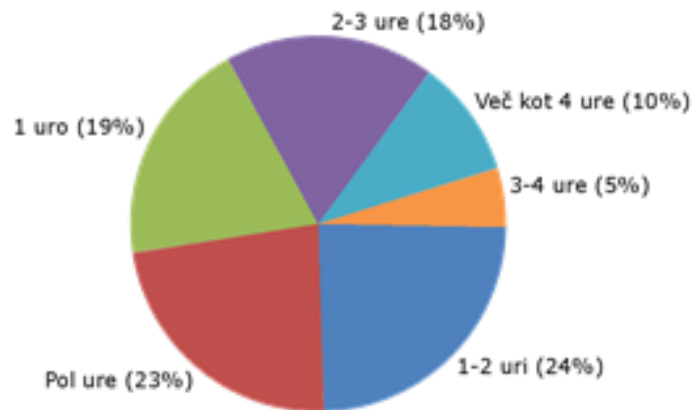
Medijsko tehnologijo fantje najpogosteje uporabljajo za igranje igrice dekleta pa za socialna omrežja in klice ter sporočila.

Graf 32: Namen uporabe medijske tehnologije po spolu po starosti

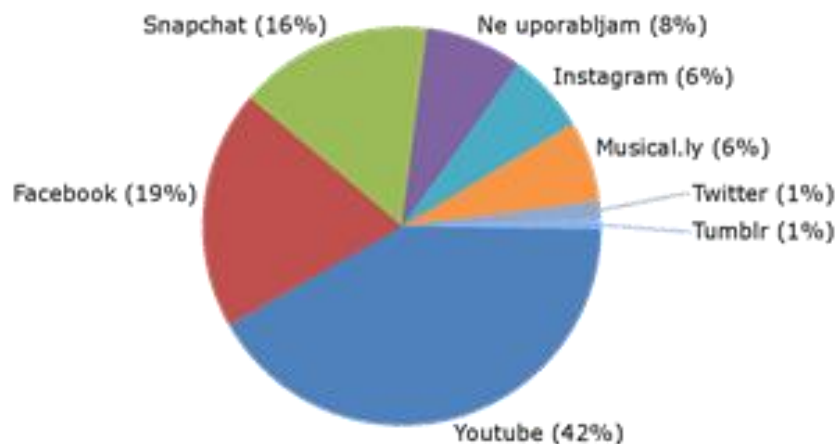
Učenci stari med 10 in 12 let uporabljajo medijsko tehnologijo največ za igranje igrice in za klicanje, pošiljanje sporočil. Uporaba medijske tehnologije se v višjem starostnem obdobju uporablja največ za udeleževanje na socialnih omrežjih.

Graf 33: Čas uporabe medijske tehnologije

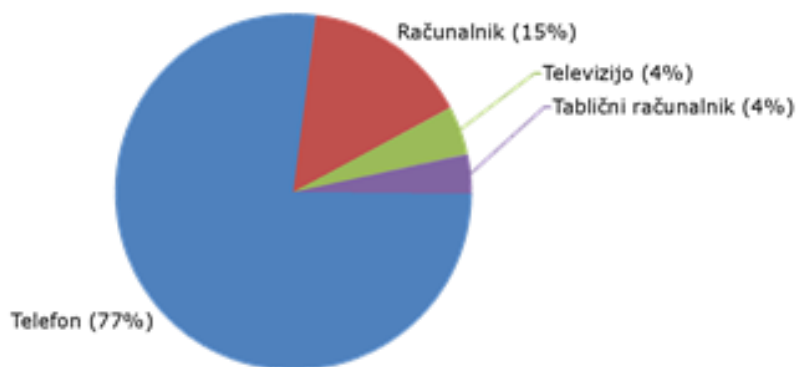
23 % ali 34 anketirancev uporablja medijsko tehnologijo pol ure na dan. 24 % ali 32 anketirancev preživi pred medijsko tehnologijo 1-2 uri na dan. 19 % ali 27 učencev uporablja medijsko tehnologijo približno 1 uro na dan. 18 % oziroma 25 oseb medijsko tehnologijo uporablja 2-3 ure na dan. 5 % ali 7 učencev pa zaslonsko tehnologijo na dan uporablja od 3 do 4 ure. Kar 10 % ali 14 anketirancev uporablja medijsko tehnologijo več kot 4 ure na dan.

Graf 34: Najpogosteje uporabljeno socialno omrežje

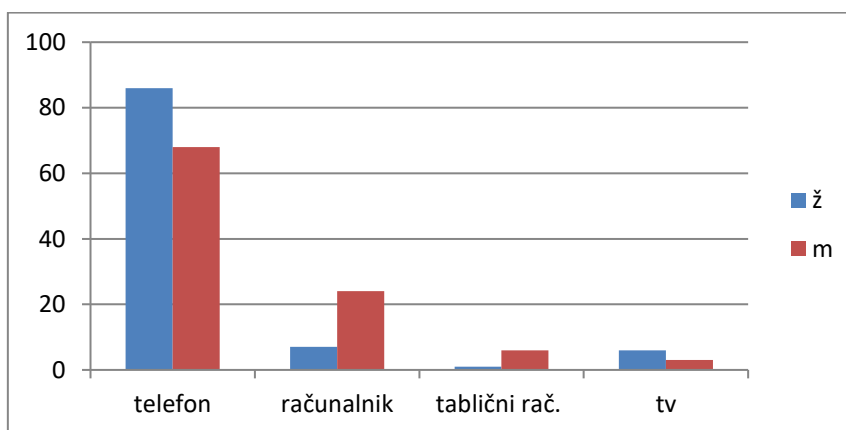
42 % ali 58 učencev uporablja največ Youtube. 19 % ali 27 učencev je najbolj aktivnih na Facebooku. 16 % ali 22 anketirancev največ uporablja Snapchat. 6 % ali 9 anketirancev uporablja največkrat Musical.ly in Instagram. Twitter in Tumblr pa uporablja največ le 1% anketirancev. 8 % ali 11 učencev socialnih omrežij sploh ne uporablja.

Graf 35: Najpogosteje uporabljena medijska tehnologija

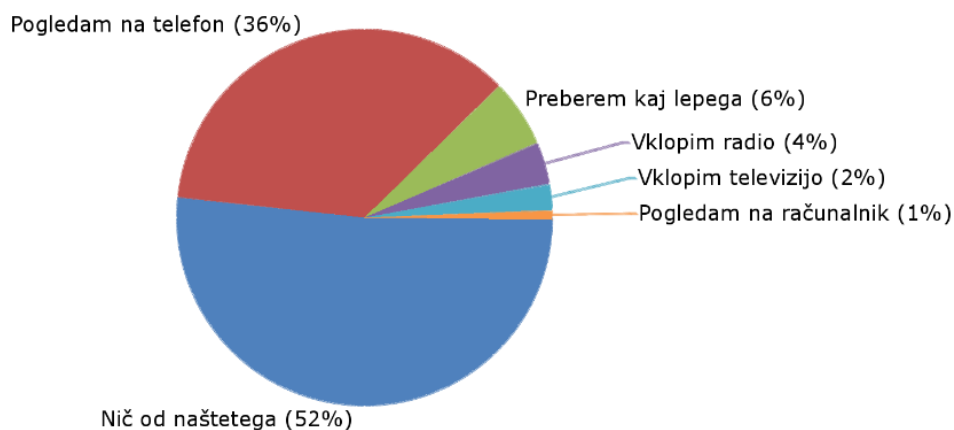
77 % ali 107 anketirancev je odgovorilo da najpogosteje od medijske tehnologije uporabljajo telefon. 15 % ali 21 anketirancev je največ aktivnih za računalniki. Televizijo in tablični računalnik najpogosteje uporablja enako mnogo se pravi 4 % ali 6 učencev.

Graf 36: Najpogosteje uporabljena medijska tehnologija po spolu

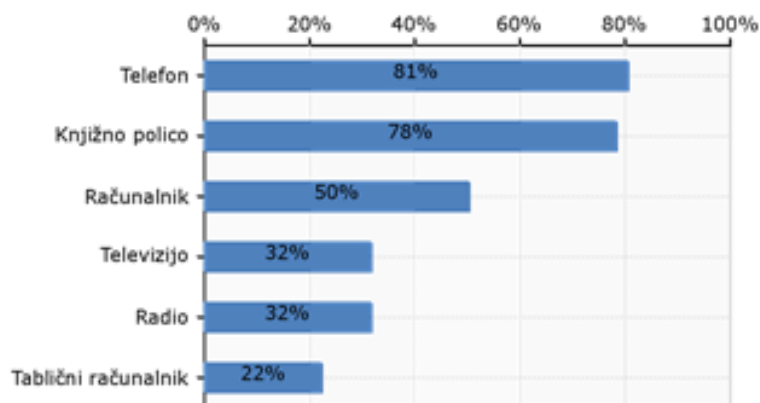
Najpogosteje pri obeh spolih je uporabljen telefon, vendar ga dekleta uporabljajo v 86 % fantje pa v 68 %.

Graf 37: Kaj od naštetega naredijo učenci zjutraj, ko se zbudijo?

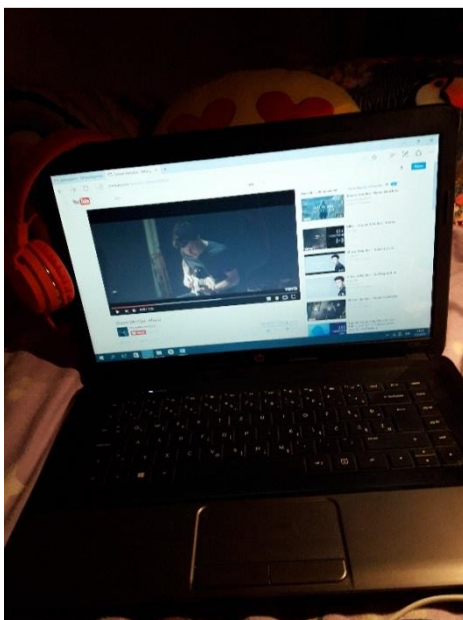

52 % ali 72 anketirancev zjutraj, ko se zbudijo ne pogledajo na medijsko tehnologijo ali v knjigo. 36 % ali 50 oseb najprej zjutraj pogleda na telefon. 6 % ali 8 anketirancev zjutraj najprej nekaj prebere. 4 % ali 5 učencev zjutraj najprej vklopi radio. Le 2 % ali 3 osebe najprej pogledajo na televizijo in le 1 % ali 1 anketiranec pogleda na računalnik.

Graf 38: Kaj vse imajo učenci v sobi?

Pri zadnjem vprašanju je bilo možnih več odgovorov, anketirance pa sva spraševali kaj vse od naštetega se najde v njihovih sobah. 81 % ali 112 učencev ima večino časa v svoji sobi telefon. 78 % ali 109 oseb ima v svoji sobi tudi knjižno polico. Polovica, torej 50 % ali 70 učencev ima v svoji sobi računalnik. V sobah 32 % ali 44 anketirancev bi se našla televizija in radio. 22 % ali 31 anketirancev pa ima v svoji sobi na razpolago tudi tablični računalnik.

Slika 8: Najbolj priljubljeno socialno omrežje med učenci naše šole-youtube (foto: avtor RN)

4 RAZPRAVA

4.1 Sklepna razmišljanja

Pred izdelavo raziskovalne naloge sva si postavili jasne cilje. Zanimalo naju je, kakšen odnos imajo naši učenci do branja, koliko berejo, kaj berejo, ali berejo tudi v drugih jezikih, kako preživljajo prosti čas, koliko in za kaj uporabljajo medijsko tehnologijo. Zanimalo naju je tudi ali obstajajo razlike po spolu in starosti pri vseh teh vprašanjih.

Ugotovili sva, da naši učenci še vedno radi berejo, kar naju je zelo razveselilo. Razliko sva zasledili pri spolih in pri starosti. Izkazalo se je, da deklice berejo raje kot fantje in tudi mlajši učenci berejo več kot starejši. Večina vprašanih najraje bere zgodbe in romane. Fantje pa zelo radi posegajo tudi po stripih medtem, ko deklice ne toliko. Branju se posvečajo približno eno uro na dan. Naši učenci berejo v slovenskem jeziku, več kot polovica pa posega tudi po knjigah v angleškem jeziku. Večina učencev se v prostem času ukvarja s športom, kar naju je zelo presenetilo, saj sva pričakovali, da učenci več prostega časa posvetijo, medijski tehnologiji. Starejši učenci medijsko tehnologijo najpogosteje uporabljajo za socialna omrežja, kar sva tudi pričakovali, saj se s tem srečujeva v vsakdanjem življenju. Pri mlajših učencih pa za uporabo medijske tehnologije prevladujejo igre. Z rezultati, ki jih je izkazala anketa pri uporabi medijskih tehnologij se povsem ne strinjava saj iz izkušenj in poznavanja sošolcev veva, da ta čas ni realen in medijski tehnologiji posvetijo več časa. Najina pričakovanja, da je telefon najpogosteje uporabljen, so se izkazala za resnično.

Učenci obeh starostnih skupin trdijo, da jim za branje zmanjkuje časa, s tem da so se dekleta izrekla v višji meri, da jim zmanjkuje časa za branje.

4.2 Interpretacija rezultatov

- **Dekleta in fantje enako radi berejo. OVRŽEMO**

Rezultati raziskave kažejo, da dekleta raje berejo kot fantje. Branje so kot svojo zelo priljubljeno dejavnost označile v 31 % , fantje pa v 14 %. Da rade berejo so dekleta povedala v 85 % fantje pa le v 52 %.

- **Z leti interes za branje pada. POTRJENO**

Mlajši učenci so se izrekli, da radi berejo v 75 %, starejši pa v 63 %. Branje je pri mlajših učencih zelo priljubljena dejavnost v 27 % pri starejših pa v 19 %.

- **Večina učencev pred medijsko tehnologijo preživi več kot dve uri na dan. OVRŽEMO**

Rezultati kažejo, da večina učencev preživi pred medijsko tehnologijo manj kot dve uri. Največ mlajših učencev po rezultatih ankete preživi pred zasloni pol ure. Zaskrbljujoče pa je, da 10 % mlajših učencev in 11 % starejših preživi pred zaslonom več kot štiri ure na dan.

- **Fantje več časa preživijo pred medijsko tehnologijo kot dekleta. POTRJENO**

42 %, fantov preživi pred medijsko tehnologijo do dve uri na dan. Dve do tri ure na dan preživi pred medijsko tehnologijo 19 % dečkov, več kot štiri ure pa v 12 % dečkov.

- **Uporaba telefona z leti narašča. POTRJENO**

Učenci stari med 10 in 12 let pogosto uporabljajo telefon v 74 %. Učenci stari od 13 do 15 let pa pogosto uporabljajo telefon v 80 %.

4.3 Sklep

Raziskav o branju in uporabi medijske tehnologije je že kar nekaj. Prav vse kažejo, da uporaba medijske tehnologije narašča. Zanimalo nas je če ta porast uporabe medijske tehnologije vpliva na upad branja. Ob koncu raziskave lahko rečeva, da na naši šoli učenci še vedno radi berejo, čeprav medijsko tehnologijo tudi pogosto uporabljajo. Izkazalo pa se je, da v povprečju interes za branje z leti nekoliko pada. Najbolj naju je razveselilo dejstvo, da je druženje s prijatelji še vedno najbolj priljubljena dejavnost ne glede na spol in starost.

5 DRUŽBENA ODGOVORNOST

Z raziskovalno nalogo sva želeli nekoliko osvetliti problem uporabe medijske tehnologije in branja na naši šoli. Medijska tehnologija prodira na vsa področja našega življenja in v vse prostore. Morda se ne zavedamo dovolj, da je ne uporabljamo le v koristne namene, pač pa nam krade čas, ki bi ga lahko namenili branju.

Raziskava je razkrila, da se predvsem deklice ne pustijo motiti pri branju, dečki pa hitro in raje posežejo po medijski tehnologiji. Pri deklicah je daleč na prvem mestu uporabe medijske tehnologije telefon, fantje pa radi posegajo tudi po računalniku.

Rezultate raziskave in svoja razmišljanja bova v prihodnjih dneh predstavili učencem naše šole. Pozorni bova, da bodo informacije dosegle tudi mlajše učence. Starše naših učencev bova spomnili, na kaj morajo biti pozorni. Ugotovili smo, da večina otrok ima televizor, računalnik in telefon v svoji sobi. Imajo pa v sobi tudi knjižno polico in vse bomo nagovorili, da čim več segajo po njeni vsebini.

Zaključimo lahko, da smo zaznali nekaj znakov medijskega izpodrivanja branja, predvsem pri starejših dečkih.

Branje knjig je pomembno za otrokov razvoj v vseh starostnih obdobjih. Veliko pripomore k izobrazbi, širi nam obzorje in nas notranje bogati.

*»Branje dobrih knjig je podobno pogovoru z najbolj omikanimi osebnostmi preteklih stoletij.«
(R. Descartes)*

6 VIRI IN LITERATURA :

- 10 razlogov, zakaj je za vas dobro, da berete knjige. 2016. Dostopno na URL naslovu: <http://govori.se/zanimivosti/10-razlogov-zakaj-je-za-vas-dobro-da-berete-knjige/> [Citirano 18.12.2016].
- DOLINŠEK-BUBNIČ, M. 1999. Beri mi in se pogovarjaj z mano!. Ljubljana: Epta.
- JEKNIČ J. 2016. Stranski učinki branja. Dostopno na URL naslovu: <https://kainoto.com/blog/stranski-ucinki-branja.aspx> [Citirano 15.12.2016].
- JUG, J. 1986. Tehnike branja. Kranj: Moderna organizacija.
- KESIĆ DIMIĆ, K. 2010. Priročnik o branju. Ljubljana: Alba 2000.
- MANGUEL, A. 2012. Zgodovina branja. Ljubljana: Cankarjeva založba.
- PEČJAK, S. 1999. Osnove psihologije branja. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.
- PENNAC, Daniel. 1996. Čudežno potovanje: Knjiga o branju. Ljubljana: J. Pergar.

- PISAVA. 2017. Dostopno na URL naslovu: <https://sl.wikipedia.org/wiki/Pisava>. [Citirano 11.12.2016].
- SIGMAN, A. 2013. Vpliv zaslonske tehnologije na otroke Dostopno na URL naslovu: <http://www.svitanje.si/2013/01/vpliv-zaslonske-tehnologije-na-otroke>. [Citirano 11.12.2016].
- VELIKA ilustrirana enciklopedija – človek. 2007. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- ZAGOREC, V. Vpliv medijev na razvoj otroka. Dostopno na URL naslovu: <http://305.gvs.arnes.si/paska/?p=1915> [Citirano: 17.12.2016].

7 PRILOGA

Sva učenci 8. razreda in pripravljava raziskovalno nalogo o branju v povezavi z medijsko tehnologijo. Anketa je anonimna. Zbrani podatki bodo uporabljeni izključno za pripravo te raziskovalne naloge. Prosiva te, da na vprašanja odgovarjaš odkrito.

Spol:

- Moški
- Ženski

Koliko let imaš?

- 10 in manj
- 11
- 12
- 13
- 14
- 15

Moja šola je:

- Mestna
- Primestna

Označi, kako je ta dejavnost priljubljena pri tebi (1 – nepriljubljena - 5 – zelo priljubljena)

	1	2	3	4	5
Branje	☐	☐	☐	☐	☐
Gledanje televizije	☐	☐	☐	☐	☐
Brskanje po internetu	☐	☐	☐	☐	☐
Uporaba socialnih omrežij	☐	☐	☐	☐	☐
Druženje s prijatelji	☐	☐	☐	☐	☐
Obisk kina	☐	☐	☐	☐	☐
Igranje igrice na elektronskih napravah	☐	☐	☐	☐	☐

Kdaj si začel brati?

- Pred osnovno šolo
- V osnovni šoli

Ali rad bereš?

- Da
- Ne

Kaj najpogosteje bereš?

- Zgodbe/romane
- Pesniške zbirke
- Ljudske pripovedi
- Stripe
- Uganke
- Revije

Označi jezike v katerih bereš?

Možnih je več odgovorov

- Slovenščina
- Angleščina
- Nemščina
- Drugo

Ali se ti kdaj zgodi da nimaš časa za branje?

- Da
- Ne

Zakaj nimaš časa za branje?

Možnih je več odgovorov

- Zaradi drugih obveznosti Ÿ(treningi, glasbena šola,...)
- Ker prosti čas raje preživim pred zaslonsko tehnologijo
- Ker prosti čas raje porabim za druge dejavnosti (risanje, poslušanje glasbe,...)
- Zaradi drugih obveznosti v šoli

Zakaj bereš?

Možnih je več odgovorov

- Za šolo, domače branje
- Za zabavo
- Ker me starši silijo

Kdaj po navadi bereš?

- Zjutraj, pred poukom
- Popoldne
- Zvečer
- Ponoči
- Med vikendi in počitnicami

Koliko ur na dan bereš?

- 1
- Do 1 ure
- 1 do 2 uri
- Več kot 2 uri

S kom se o prebrani knjigi pogovarjaš?

Možnih je več odgovorov

- Z družinskimi člani
- S knjižničarko
- S prijatelji
- Z učiteljico
- Z nikomer

Kaj je zate prosti čas?

- Čas za sprostitev
- Čas za zabavo
- Čas brez vsakršnih obveznosti
- Čas za počitek
- Ne vem

Kako najpogosteje preživljaš prosti čas?

- Ukvarjam se s športom
- Gledam televizijo
- Uporabljam računalnik (igrice)
- Berem
- Družim se s prijatelji
- Uporabljam telefon (si dopisujem, uporabljam socialna omrežja)
- Lenarim, se dolgočasim
- Ustvarjam (pletem, izdelujem izdelke iz različnih materialov)
- Spim

Koliko časa na dan v povprečju porabiš za učenje?

- Se ne učim
- Od pol do 1 ure
- Od 1 do 2 uri
- Več kot 2 uri

Kadar pišeš domače naloge:

- Je vklopljena televizija
- Pogledujem na računalnik
- Poslušam radio
- Poslušam glasbo s pomočjo telefona
- Rad imam tišino
- Drugo

Ali pogosto uporabljaš zaslonsko tehnologijo?

- Da
- Ne

Ali imaš svoj prenosni telefon?

- Da
- Ne

Za kaj največ uporabljaš zaslonsko tehnologijo?

- Za šolo
- Igram igre
- Socialna omrežja
- Za klice in sporočila
- Za fotografiranje
- Za poslušanje glasbe

Koliko časa na dan uporabljaš zaslonsko tehnologijo?

- Pol ure
- 1 uro
- 1-2 uri
- 2-3 ure
- 3-4 ure
- Več kot 4 ure

Katero socialno omrežje najpogosteje uporabljaš?

- Snapchat
- Facebook
- Twitter
- Instagram
- Musical.ly
- Tumblr
- Youtube
- Ne uporabljam

Kaj od naštetega največ uporabljaš?

- Računalnik
- Telefon
- Televizijo
- Tablični računalnik

Kaj od naštetega najprej narediš zjutraj, ko se zbudiš?

- Vklopim radio
- Pogledam na telefon
- Vklopim televizijo
- Pogledam na računalnik
- Preberem kaj lepega
- Nič od naštetega

Kaj od naštetega imaš v svoji sobi?

Možnih je več odgovorov

- Televizijo
- Računalnik
- Telefon
- Radio
- Tablični računalnik
- Knjižno polico